

โอกาสของประเทศไทยในการพัฒนา ตลาดซื้อขายสัญญาสินค้าเกษตรล่วงหน้า

ธีระพล ลาชโรจน์
อดิษฐ์ เฉลิมพงศ์

20 มกราคม 2555

Disclaimer : รายงานนี้เป็นความเห็นส่วนตัวของผู้เขียนโดยเฉพาะ จัดทำบนพื้นฐานของข้อมูลที่เชื่อว่ามีที่น่าเชื่อถือ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความรู้ และแนวคิดแก่ผู้อ่านเท่านั้น มิได้สะท้อนความเห็นของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยแต่อย่างใด

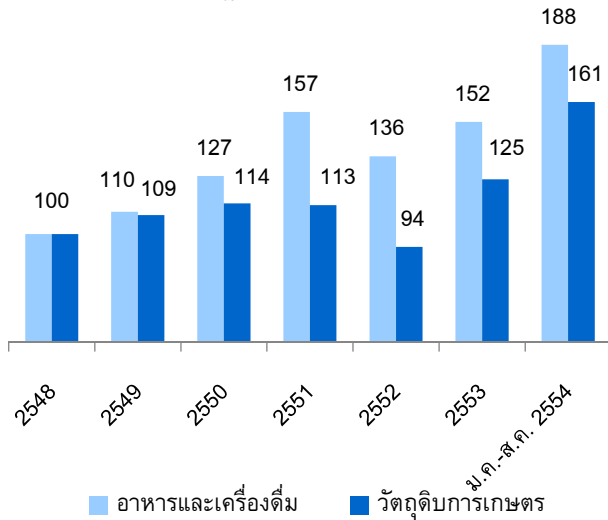
หัวข้อการนำเสนอ

- แนวโน้มของธุรกรรมสัญญาซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าในตลาดซื้อขายล่วงหน้าต่างประเทศและประเทศไทย
- ผลสำรวจพฤติกรรมและความต้องการบริหารความเสี่ยงล่วงหน้าด้านราคาของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมยางพาราในประเทศไทย
- การเสียโอกาสของประเทศไทยในปัจจุบันและโอกาสขยายตัวของตลาดซื้อขายสัญญาสินค้าเกษตรล่วงหน้าในประเทศไทยในอนาคต
- แนวทางเพื่อการพัฒนาตลาดซื้อขายสัญญาสินค้าเกษตรล่วงหน้าในประเทศไทย
- บทส่งท้าย

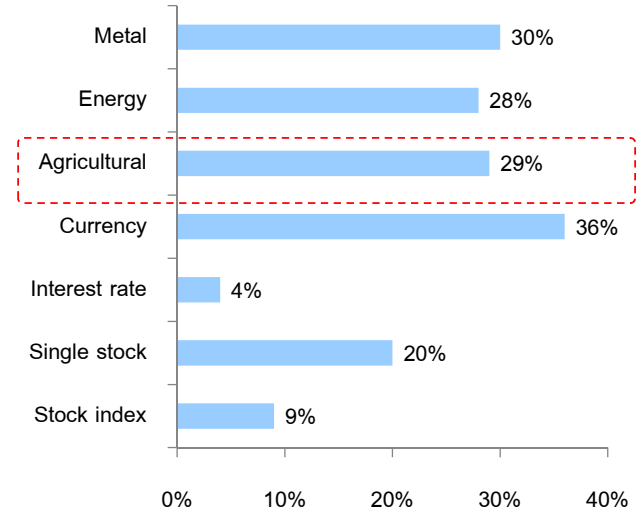
แนวโน้มธุรกรรมสัญญาซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าในตลาดซื้อขายล่วงหน้าทั่วโลก

ราคาสินค้าเกษตรที่ผันผวนสูงในช่วง 6-7 ปีที่ผ่านมา ส่งผลให้สัญญาซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าในตลาดซื้อขายล่วงหน้า (exchange-traded agricultural derivatives) ทั่วโลกขยายตัวเฉลี่ยถึง 29% ต่อปีในช่วงปี 2548-2553

ดัชนีราคาอาหารและเครื่องดื่ม และวัตถุดิบการเกษตร*
(ปีฐาน 2548 = 100)

อัตราการขยายตัวเฉลี่ยต่อปีของปริมาณการซื้อขายสัญญาล่วงหน้าแบ่งตามประเภทผลิตภัณฑ์ในปี 2548-2553

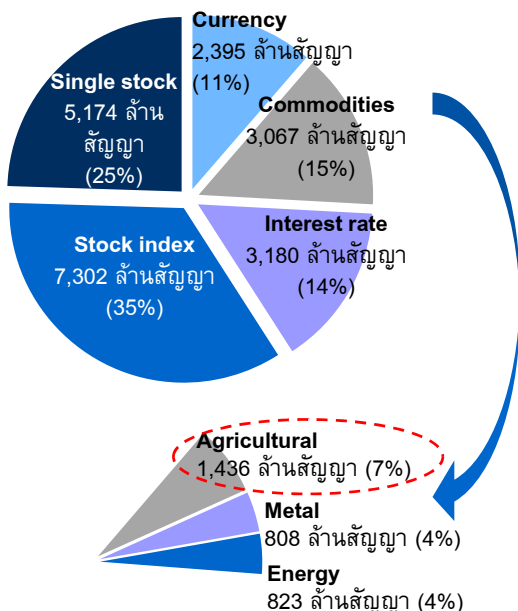
* อาหารและเครื่องดื่ม ประกอบด้วย ธัญพืช น้ำมันจากพืช เนื้อสัตว์ น้ำตาล กาแฟ และโกโก้ เป็นต้น และวัตถุดิบการเกษตร (agricultural raw materials) ประกอบด้วย ยางพารา ไม้ ผ้าย และขนสัตว์ เป็นต้น
ที่มา: IMF

ที่มา: Credit Suisse, "Global Exchange M&A: Where to Now and What Makes Sense?" (Feb 2011) ³

แนวโน้มธุรกรรมสัญญาซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าในตลาดซื้อขายล่วงหน้าทั่วโลก

ในปี 2553 สัญญาซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าคิดเป็น 7% ของปริมาณการซื้อขายสัญญาล่วงหน้าในตลาดซื้อขายล่วงหน้าทั่วโลก

ปริมาณการซื้อขายสัญญาล่วงหน้าสำคัญแบ่งตามประเภทผลิตภัณฑ์ในปี 2553

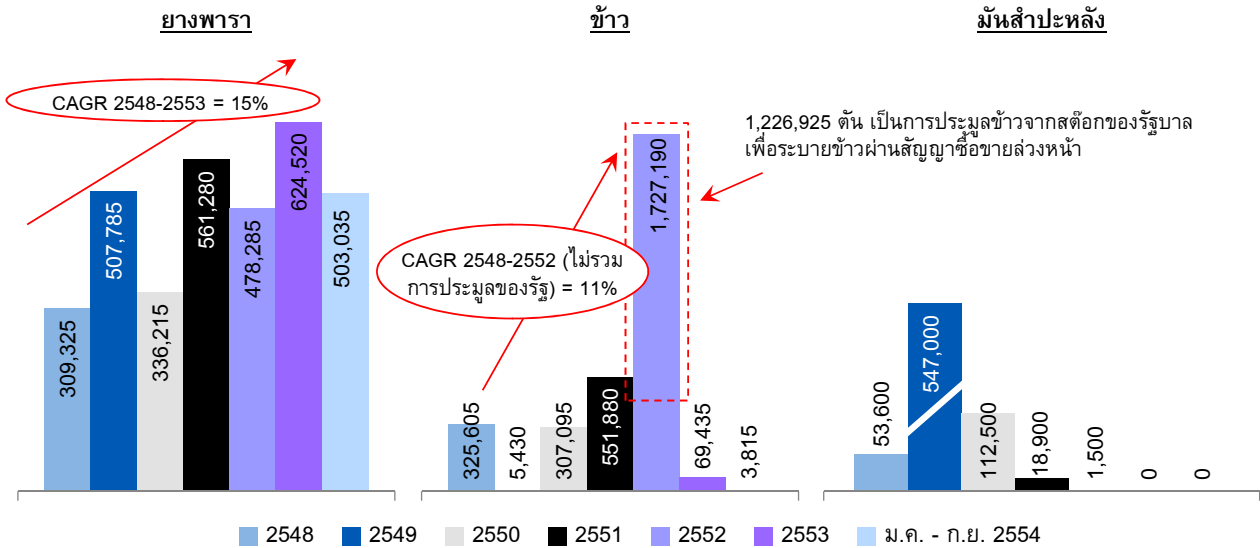
ตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าสำคัญในปี 2553

ตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า	ประเทศ	ปริมาณ (ล้านสัญญา)
Zhengzhou Commodity Exchange (ZCE)	จีน	496
Dalian Commodity Exchange (DCE)	จีน	403
CME Group (CME)	สหรัฐอเมริกา	230
Shanghai Futures Exchange (SHFE)	จีน	167
ICE Futures (ICE)	สหรัฐอเมริกา	59
National Commodity & Derivatives Exchange (NCDEX)	อินเดีย	32
NYSE Liffe	ยุโรป	17
:		
Bursa Malaysia (BM)	มาเลเซีย	4
Tokyo Commodity Exchange (TOCOM)	ญี่ปุ่น	3
Tokyo Grain Exchange (TGE)	ญี่ปุ่น	3
Singapore Commodity Exchange (SICOM)	สิงคโปร์	1
Agricultural Futures Exchange of Thailand (AFET)	ไทย	0.1

แนวโน้มธุรกรรมสัญญาซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าในตลาดซื้อขายล่วงหน้าของประเทศไทย

- สัญญาซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าในประเทศไทยในปัจจุบันอ้างอิง 3 ผลิตภัณฑ์สำคัญ คือ **ยางพารา ข้าว และ มันสำปะหลัง*** ในปี 2553 มีปริมาณการซื้อขายสัญญาสินค้าเกษตรล่วงหน้ารวม **693,955 ตัน**
- ยางพาราเป็นผลิตภัณฑ์หลักคิดเป็น **90%** ของทั้งหมด สำหรับข้าวชะลอตัวลงอย่างต่อเนื่องและมันสำปะหลังไม่มีธุรกรรมเลยใน 2 ปีที่ผ่านมา เนื่องจากมาตรการประกันราคาสินค้าเกษตรของภาครัฐทำให้สัญญาล่วงหน้าไม่เป็นที่น่าสนใจ

ปริมาณการซื้อขายสัญญาสินค้าเกษตรล่วงหน้าในประเทศไทยระหว่างปี 2548-2553 (หน่วย: ตัน)

* ลักษณะสัญญา: ยางพารา (ยางแผ่นรมควันชั้น 3, ยางแท่ง STR20 (เริ่มซื้อขายในเดือน ต.ค. 2554)), ข้าว (ข้าวขาว 5%, ข้าวหอมมะลิ 100% ชั้น 2), มันสำปะหลัง (มันสำปะหลังเส้น) / ที่มา: AFET

การเปรียบเทียบธุรกรรมการใช้สัญญาซื้อขายล่วงหน้า: ยางพารา

ประเทศไทยเป็นผู้นำของโลกด้านการผลิตและส่งออกยางพารา แต่มีปริมาณการซื้อขายสัญญายางพาล่วงหน้าต่ำที่สุด เมื่อเทียบกับจีนและอินเดียที่มีการผลิตยางพาราในอันดับต้น ๆ ของโลก

ค่าเฉลี่ยของปริมาณการผลิต ส่งออก นำเข้า และปริมาณซื้อขายสัญญายางพาล่วงหน้า ในช่วงปี 2551-2553 *

ประเทศ	การผลิต		การส่งออก		การนำเข้า		ตลาดซื้อขายสัญญาล่วงหน้า**	ปริมาณซื้อขายสัญญาล่วงหน้า (ล้านตัน)	สัดส่วนปริมาณซื้อขายสัญญาล่วงหน้าต่อปริมาณการผลิต ส่งออก และนำเข้า (เท่า)		
	ปริมาณ (ล้านตัน)	Market share และ (อันดับ)	ปริมาณ (ล้านตัน)	Market share และ (อันดับ)	ปริมาณ (ล้านตัน)	Market share และ (อันดับ)			ผลิต	ส่งออก	นำเข้า
	(%)	(อันดับ)	(%)	(อันดับ)	(%)	(อันดับ)					
ไทย	3.17	31% , (1)	2.69	36% , (1)	-	-	AFET	0.56	0.18	0.21	-
อินเดีย	0.85	8% , (4)	0.04	1% , (5)	-	-	NMCE/ MCX/ NCDEX	0.97	1.14	25.13	-
จีน	0.62	6% , (6)	-	-	1.65	22% , (1)	SHFE	1,009.67	1,621	-	614
ญี่ปุ่น	-	-	-	-	0.73	10% , (3)	TOCOM	20.61	-	-	28.17
สิงคโปร์	-	-	-	-	-	-	SICOM	1.56	-	-	-

* ยางพาราในที่นี้ รวมถึง ผลิตภัณฑ์ยางแผ่นรมควัน ยางแท่ง น้ำยางข้น และยางแปรรูป

** AFET (The Agricultural Futures Exchange of Thailand), NMCE (National Multi-Commodity Exchange of India Ltd.), MCX (Multi Commodity Exchange of India Ltd.), NCDEX (National Commodity & Derivative Exchange Ltd.), SHFE (The Shanghai Futures Exchange), TOCOM (Tokyo Commodity Exchange 8) SICOM คือ Singapore Commodity Exchange)

ที่มา: ตลาดซื้อขายสัญญาล่วงหน้าของแต่ละประเทศ, สมาคมยางพาราไทย, The United States Department of Agriculture (USDA)

การเปรียบเทียบธุรกรรมการใช้สัญญาซื้อขายล่วงหน้า: ข้าว

ประเทศไทยเป็นผู้ผลิตข้าวอันดับ 6 ของโลก และส่งออกข้าวอันดับ 1 ของโลก แต่กลับใช้สัญญาซื้อขายข้าวล่วงหน้าในปริมาณต่ำมากเมื่อเทียบกับประเทศผู้ผลิตและส่งออกข้าวขนาดใหญ่รายอื่น

ค่าเฉลี่ยของปริมาณการผลิต ส่งออก-นำเข้า และปริมาณซื้อขายสัญญาข้าวล่วงหน้า ในช่วงปี 2551-2553

ประเทศ	การผลิต		การส่งออก		การนำเข้า		ตลาดซื้อขายสัญญาล่วงหน้า*	ปริมาณซื้อขายสัญญาล่วงหน้า (ล้านตัน)	สัดส่วนปริมาณซื้อขายสัญญาล่วงหน้าต่อปริมาณการผลิต ส่งออก และนำเข้า (เท่า)		
	ปริมาณ	Market share และ (อันดับ)	ปริมาณ	Market share และ (อันดับ)	ปริมาณ	Market share และ (อันดับ)			ผลิต	ส่งออก	นำเข้า
	(ล้านตัน)	(%),(-)	(ล้านตัน)	(%),(-)	(ล้านตัน)	(%),(-)					
จีน	136.73	31% , (1)	0.76	3% , (6)	0.32	1% , (22)	ZCE	192.00	1.40	253	594
ไทย	20.15	5% , (6)	8.92	30% , (1)	0.32	1% , (22)	AFET	0.78**	0.04	0.09	2.47
สหรัฐอเมริกา	6.91	2% , (11)	3.37	11% , (4)	0.61	2% , (12)	CME	34.83	5.04	10.34	57.10
อินเดีย	94.44	21% , (2)	2.26	8% , (5)	-	-	-	-	-	-	-
อินโดนีเซีย	37.80	8% , (3)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ญี่ปุ่น***	7.86	2% , (10)	0.20	1% , (10)	0.69	2% , (13)	-	-	-	-	-

* ZCE (The Zhengzhou Commodity Exchange), CME (The Chicago Mercantile Exchange)

** ข้าวขาวและข้าวหอมมะลิ

*** ญี่ปุ่นมีการซื้อขายสัญญาข้าวล่วงหน้าที่ Kansai Commodity Exchange และ Tokyo Grain Exchange แต่ไม่สามารถสืบค้นข้อมูลได้
ที่มา: ตลาดซื้อขายสัญญาล่วงหน้าของแต่ละประเทศ, FAO, USDA

7

การเปรียบเทียบธุรกรรมการใช้สัญญาซื้อขายล่วงหน้า: น้ำมันปาล์ม

ประเทศไทยเป็นผู้ผลิตน้ำมันปาล์มรายใหญ่อันดับ 3 และเป็นผู้ส่งออกอันดับ 15 ของโลก แต่กลับไม่มีการจัดให้ซื้อขายสัญญาน้ำมันปาล์มล่วงหน้าเพื่อเป็นเครื่องมือบริหารความเสี่ยงให้แก่ผู้ประกอบการในประเทศ

ค่าเฉลี่ยของปริมาณการผลิต ส่งออก-นำเข้า และปริมาณซื้อขายสัญญาน้ำมันปาล์มล่วงหน้า ในช่วงปี 2551-2553

ประเทศ	การผลิต		การส่งออก		การนำเข้า		ตลาดซื้อขายสัญญาล่วงหน้า*	ปริมาณซื้อขายสัญญาล่วงหน้า (ล้านตัน)	สัดส่วนปริมาณซื้อขายสัญญาล่วงหน้าต่อปริมาณการผลิต ส่งออก และนำเข้า (เท่า)		
	ปริมาณ	Market share และ (อันดับ)	ปริมาณ	Market share และ (อันดับ)	ปริมาณ	Market share และ (อันดับ)			ผลิต	ส่งออก	นำเข้า
	(ล้านตัน)	(%),(-)	(ล้านตัน)	(%),(-)	(ล้านตัน)	(%),(-)					
อินโดนีเซีย	20.17	46% , (1)	15.50	42% , (1)	-	-	JFX**	0.01	0.0003	0.0004	
มาเลเซีย	17.53	40% , (2)	15.22	41% , (2)	1.00	3% , (5)	BM	92.67	5.29	6.09	
ไทย	1.31	3% , (3)	0.20	1% , (15)	-	-	-	-	-	-	-
อินเดีย	0.05	0% , (-)	-	-	6.16	18% , (1)	MCX	3.12	62.41	-	0.51
จีน	-	-	-	-	5.70	17% , (2)	Dalian	617.00	-	-	108.24

* JFX (Jarkartar Futures Exchange), BM (Bursa Malaysia)

** JFX เริ่มการซื้อขายสัญญาน้ำมันปาล์มล่วงหน้าในไตรมาส 2/2552

ที่มา: ตลาดซื้อขายสัญญาล่วงหน้าของแต่ละประเทศ , USDA

8

หัวข้อการนำเสนอ

- แนวโน้มของธุรกรรมสัญญาซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าในตลาดซื้อขายล่วงหน้าต่างประเทศและประเทศไทย

- ผลสำรวจพฤติกรรมและความต้องการบริหารความเสี่ยงล่วงหน้าด้านราคาของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมยางพาราในประเทศไทย

- การเสียโอกาสของประเทศไทยในปัจจุบันและโอกาสขยายตัวของตลาดซื้อขายสัญญาสินค้าเกษตรล่วงหน้าในประเทศไทยในอนาคต

- แนวทางเพื่อการพัฒนาตลาดซื้อขายสัญญาสินค้าเกษตรล่วงหน้าในประเทศไทย

- บทส่งท้าย

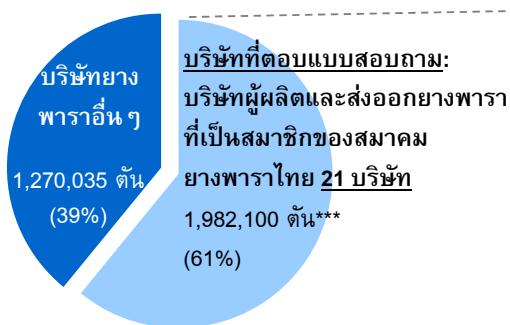
9

1 ลักษณะธุรกิจของบริษัทที่ตอบแบบสอบถาม

- จากการส่งแบบสอบถามให้แก่สมาชิกของสมาคมยางพาราไทยจำนวน 47 บริษัท มี **21 บริษัท** ที่ตอบแบบสอบถาม โดยทั้ง 21 บริษัท มีขนาดธุรกิจรวม 2 ล้านตัน ซึ่งคิดเป็นปริมาณ 61% ของการผลิตยางพาราทั้งหมดของไทยในปี 2553
- โครงสร้างรายได้ของบริษัทที่ตอบแบบสอบถามแบ่งเป็นรายได้จากยางแท่ง 64% ยางแผ่นรมควัน 22% และน้ำยางข้น 14%**

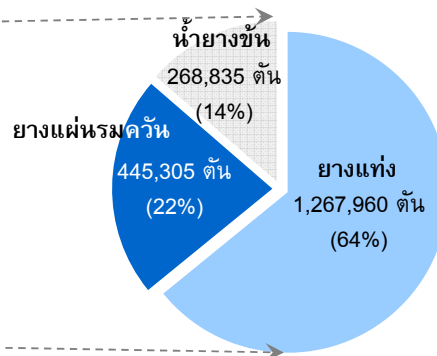
ปริมาณการผลิตยางพาราของประเทศไทยในปี 2553

(รวม 3.3 ล้านตัน)**

ประเภทธุรกิจของบริษัทที่ตอบแบบสอบถามในปี 2553

(รวม 2.0 ล้านตัน)

* ทำการสำรวจในเดือน ก.ย. 2554

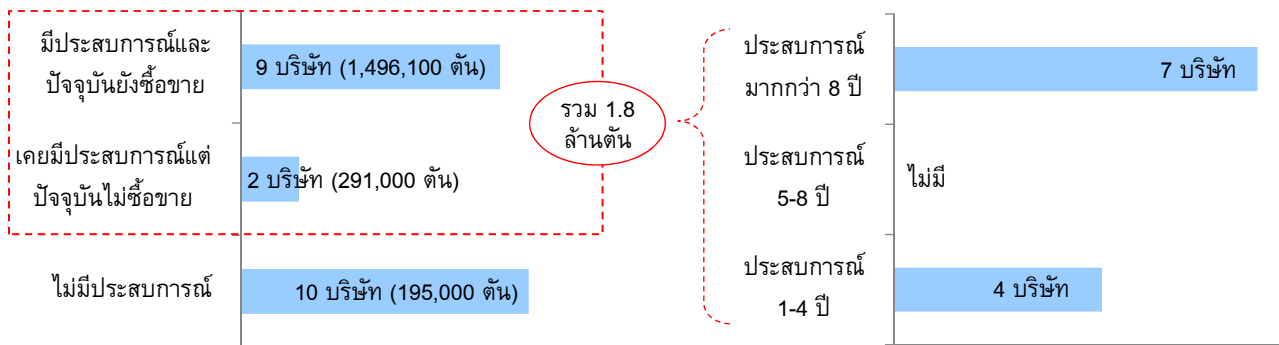
** สัดส่วนการผลิตยางพาราทั้งหมดของไทยแบ่งเป็น ยางแท่ง (38%) ยางแผ่นรมควัน (25%) น้ำยางข้น (17%) ยางผสม (16%) และอื่นๆ (4%)

*** คำนวณจากค่ากลางของช่วงขนาดการผลิตที่ให้บริษัทต่างๆ ตอบแบบสอบถาม กล่าวคือ ถ้าบริษัทเลือกตอบว่ามีขนาดการผลิต 20,000 – 25,000 ตันปี จะใช้ค่ากลางที่ 22,500 ตันปี ในการคำนวณ (หากใช้ค่าขอบล่างแทนค่ากลางในการคำนวณ ปริมาณการผลิตรวมของบริษัทที่ตอบแบบสอบถามจะเป็น 1.9 ล้านตันปี (58%))

2 ประสิทธิภาพการบริหารความเสี่ยงล่วงหน้าด้านราคา (1/2)

11 บริษัท จาก 21 บริษัท ซึ่งส่วนใหญ่เป็นบริษัทขนาดกลางและขนาดใหญ่* มีธุรกิจรวม 1.8 ล้านตัน (90% ของขนาดธุรกิจของบริษัทที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด) มีประสิทธิภาพการบริหารความเสี่ยงล่วงหน้าด้านราคาด้วยสัญญาซื้อขายล่วงหน้า และส่วนใหญ่ใช้มากกว่า 8 ปี

จำนวนบริษัทที่ตอบแบบสอบถามแบ่งตามประสิทธิภาพการบริหารความเสี่ยงล่วงหน้าด้านราคา (รวม 2.0 ล้านตัน / 21 บริษัท)

* ขนาดเล็ก (ธุรกิจ <= 30,000 ตัน/ปี), ขนาดกลาง (ธุรกิจ 30,001-100,000 ตัน/ปี), ขนาดใหญ่ (ธุรกิจ >100,000 ตัน/ปี)

11

2 ประสิทธิภาพการบริหารความเสี่ยงล่วงหน้าด้านราคา (2/2)

11 บริษัทที่มีประสิทธิภาพการบริหารความเสี่ยงล่วงหน้าด้านราคาด้วยสัญญาซื้อขายล่วงหน้า บริหารความเสี่ยงล่วงหน้ารวม 0.8 ล้านตัน โดยเกือบทั้งหมดไม่ว่าจะมีขนาดธุรกิจใหญ่ กลาง หรือเล็ก ยังบริหารความเสี่ยงน้อยกว่า 20% ของขนาดธุรกิจ สะท้อนว่าบริษัทที่ตอบแบบสอบถามยังใช้สัญญาซื้อขายล่วงหน้ากันอย่างจำกัด

จำนวนบริษัทที่ตอบแบบสอบถามแบ่งตามขนาดธุรกิจและสัดส่วนการบริหารความเสี่ยงล่วงหน้าด้านราคาต่อขนาดธุรกิจในปี 2553

สัดส่วนการบริหารความเสี่ยงล่วงหน้าต่อขนาดธุรกิจ	ธุรกิจขนาดใหญ่	ธุรกิจขนาดกลาง	ธุรกิจขนาดเล็ก
1-20%	2 บริษัท	4 บริษัท	3 บริษัท
21-40%	-	1 บริษัท	-
40-80%	-	-	-
81-100%	1 บริษัท	-	-

11 บริษัท บริหารความเสี่ยงล่วงหน้ารวม 0.8 ล้านตัน ในปี 2553

* ขนาดเล็ก (ธุรกิจ <= 30,000 ตัน/ปี), ขนาดกลาง (ธุรกิจ 30,001-100,000 ตัน/ปี), ขนาดใหญ่ (ธุรกิจ >100,000 ตัน/ปี)

** ผู้ประกอบการธุรกิจการเกษตรในสหรัฐอเมริกาใช้สัญญาซื้อขายล่วงหน้าเฉลี่ยประมาณ 40% ของขนาดธุรกิจ และในธุรกิจที่มีรายได้ตั้งแต่ 1 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ/ปีขึ้นไป ใช้สัญญาซื้อขายล่วงหน้าเฉลี่ยประมาณ 50% ของขนาดธุรกิจ (USDA (2004), "Contracts, Markets and Price: Organizing the Production Use of Agricultural Commodities.")

12

3 วัตถุประสงค์และพฤติกรรมการบริหารความเสี่ยงล่วงหน้าด้านราคา

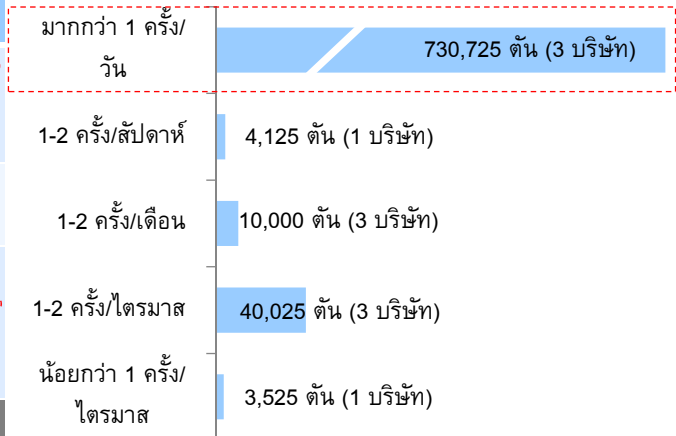
- มากกว่า 90% ของธุรกรรมสัญญาซื้อขายล่วงหน้ารวมของบริษัทที่ตอบแบบสอบถาม เป็นไปเพื่อการควบคุมความเสี่ยงทางธุรกิจ อีกทั้งพบว่า มี 3 จาก 11 บริษัท ที่ซื้อขายสัญญาล่วงหน้าทั้งเพื่อควบคุมความเสี่ยงและเก็งกำไร
- มี 3 จาก 11 บริษัทเท่านั้น ที่มีความถี่ในการทำธุรกรรมบริหารความเสี่ยงล่วงหน้าด้านราคามากกว่า 1 ครั้ง/วัน

ปริมาณธุรกรรมการบริหารความเสี่ยงล่วงหน้าด้านราคาในปี 2553

แบ่งตามวัตถุประสงค์ของการทำธุรกรรม

วัตถุประสงค์	จำนวน	ขนาดธุรกรรมโดยรวม	% ธุรกรรม
1. ควบคุมความเสี่ยงเท่านั้น	7 บริษัท	181,425 ตัน	23.0%
2. เก็งกำไรเท่านั้น	1 บริษัท	1,500 ตัน	0.2%
3. ควบคุมความเสี่ยงและเก็งกำไร	3 บริษัท	ควบคุมความเสี่ยง: 543,428 ตัน เก็งกำไร: 62,048 ตัน	68.9%
รวม	11 บริษัท	788,400 ตัน	100.0%

แบ่งตามความถี่ในการซื้อขาย

13

4 รูปแบบการบริหารความเสี่ยงล่วงหน้าด้านราคา

- 7 จาก 11 บริษัท เลือกใช้การส่งมอบเงิน (cash settlement) มากกว่าเพื่อความคล่องตัว แต่ถ้าวิจารณาตามปริมาณธุรกรรม บริษัทที่ตอบแบบสอบถามเลือกใช้การส่งมอบสินค้า (physical delivery) สูงถึง 78.5% ของปริมาณธุรกรรม
- บริษัทที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เลือกใช้สัญญาซื้อขายล่วงหน้าในตลาดซื้อขายล่วงหน้าผ่านบริษัทนายหน้าซื้อขายสัญญาล่วงหน้า (โบรกเกอร์) มากกว่านอกตลาดกับคู่ค้าทางธุรกิจ

ปริมาณธุรกรรมการบริหารความเสี่ยงล่วงหน้าด้านราคาในปี 2553

แบ่งตามลักษณะการส่งมอบ

การส่งมอบ	จำนวน	ขนาดธุรกรรมโดยรวม	% ธุรกรรม
1. ส่งมอบสินค้าเท่านั้น	4 บริษัท*	619,000 ตัน	78.5%
2. ส่งมอบเงินเท่านั้น	5 บริษัท	17,000 ตัน	2.2%
3. ส่งมอบสินค้าและเงิน	2 บริษัท	สินค้า: 5,220 ตัน เงิน: 147,180 ตัน	0.7% 18.7%
รวม	11 บริษัท	788,400 ตัน	100.0%

แบ่งตามช่องทางการบริหารความเสี่ยง

การส่งมอบ	จำนวน	ขนาดธุรกรรมโดยรวม	% ธุรกรรม
1. ใช้สัญญาซื้อขายล่วงหน้าในตลาดผ่านโบรกเกอร์	8 บริษัท	764,250 ตัน	96.9%
2. ใช้สัญญาซื้อขายล่วงหน้านอกตลาดกับคู่ค้าทางธุรกิจ	1 บริษัท	3,525 ตัน	0.4%
3. ใช้สัญญาซื้อขายล่วงหน้าทั้งในและนอกตลาด	2 บริษัท	ในตลาด: 9,656 ตัน นอกตลาด: 10,969 ตัน	1.2% 1.4%
รวม	11 บริษัท	788,400 ตัน	100.0%

* มี 1 บริษัทที่กำลังจะเปลี่ยนไปใช้การส่งมอบเงินแทน

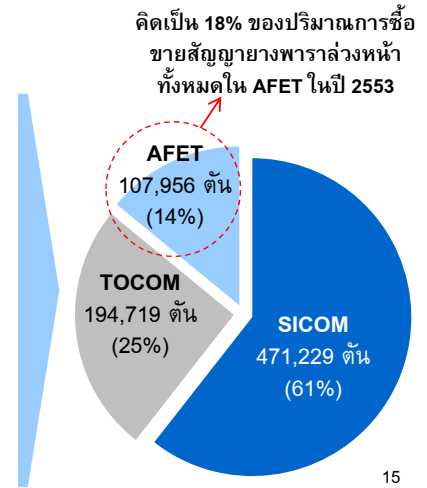
14

5 ตลาดซื้อขายสัญญาล่วงหน้าทีเลือกใช้

- จากทั้งหมด 10 บริษัทพบว่า 3 บริษัทใช้เฉพาะ AFET และ 4 บริษัทใช้ AFET ร่วมกับตลาดต่างประเทศ แต่ถ้าพิจารณาตามปริมาณธุรกรรมการซื้อขายพบว่า ใช้ AFET เพียง 14% ของปริมาณธุรกรรมการซื้อขายทั้งหมดของบริษัทที่ตอบแบบสอบถาม ขณะที่ใช้ SICOM 61% และ TOCOM 25% สะท้อนว่าประเทศไทยกำลังเสียโอกาสทางธุรกิจส่วนใหญ่ให้ต่างประเทศ
- มีความเป็นไปได้ที่ผู้ซื้อขายสัญญาจำนวนไม่น้อยใน AFET อาจไม่ใช่ผู้ประกอบการธุรกิจยางพาราและซื้อขายสัญญาเพื่อวัตถุประสงค์เก็งกำไรหรือลงทุนเป็นสำคัญ เนื่องจากบริษัทที่ตอบแบบสอบถามผลิตรายพาราสูงถึง 61% ของการผลิตในประเทศไทย แต่มีธุรกรรมใน AFET เพียง 18% ของปริมาณการซื้อขายทั้งหมดใน AFET ในปี 2553

ปริมาณธุรกรรมการบริหารความเสี่ยงล่วงหน้าด้านราคาแบ่งตามตลาดซื้อขายสัญญาล่วงหน้าในปี 2553

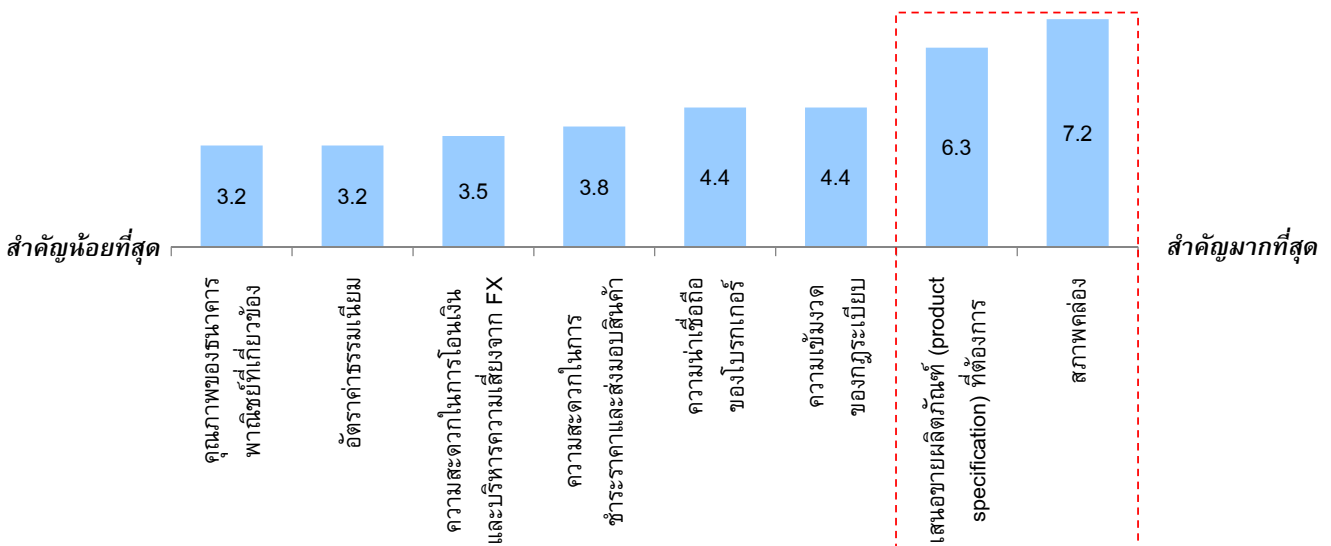
การส่งมอบ	จำนวน	ขนาดธุรกรรมโดยรวม	% ธุรกรรม
1. ใช้ AFET เท่านั้น	3 บริษัท	6,375 ตัน	0.8%
2. ใช้ TOCOM เท่านั้น	1 บริษัท	4,125 ตัน	0.5%
3. ใช้ SICOM เท่านั้น	1 บริษัท	32,400 ตัน	4.2%
4. ใช้ AFET และ TOCOM	1 บริษัท	3,750 ตัน	0.5%
5. ใช้ AFET และ SICOM	-	-	-
6. ใช้ TOCOM และ SICOM	1 บริษัท	3,750 ตัน	0.5%
7. ใช้ AFET, TOCOM และ SICOM	3 บริษัท	723,506 ตัน	93.5%
รวม	10 บริษัท	773,906 ตัน	100.0%

6 ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้ตลาดซื้อขายสัญญาล่วงหน้า

ปัจจัยสำคัญที่สุด 2 อันดับแรก คือ การมีสภาพคล่องสูงและมีผลิตภัณฑ์และลักษณะสัญญาที่ตรงความต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับที่บริษัทที่ตอบแบบสอบถามเลือกใช้ TOCOM ที่มีสภาพคล่องเป็น 25 เท่าของ AFET และใช้ SICOM ที่มีสภาพคล่องเป็น 2 เท่าของ AFET และมีสัญญาล่วงหน้าสำหรับยางแท่งจัดจำหน่าย

ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้ตลาดซื้อขายสัญญาล่วงหน้า*

* ค่าเฉลี่ยจากการให้บริษัทที่ตอบแบบสอบถามจัดอันดับ 8 ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้ตลาดซื้อขายสัญญาล่วงหน้า โดย 1 = สำคัญน้อยที่สุด และ 8 = สำคัญมากที่สุด

7 ข้อกังวลที่มีต่อตลาดซื้อขายสัญญาล่วงหน้าที่เลือกใช้ในปัจจุบันและข้อเสนอแนะจากบริษัทที่ตอบแบบสอบถาม

ข้อกังวลสำคัญสำหรับบริษัทที่ตอบแบบสอบถาม คือ **AFET มีสภาพคล่องต่ำและโบรกเกอร์ขาดความน่าเชื่อถือ** ขณะที่ปัญหาสำคัญสำหรับการใช้บริการที่ **TOCOM** และ **SICOM** คือ ความไม่สะดวกในการโอนเงินและความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน

ตลาดซื้อขายสัญญาล่วงหน้า	ข้อกังวล
AFET	<ul style="list-style-type: none"> สภาพคล่องต่ำ โบรกเกอร์ขาดความน่าเชื่อถือ
TOCOM	<ul style="list-style-type: none"> ไม่สะดวกและมีค่าใช้จ่ายในการโอนเงินและบริหารความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน ขาดผลิตภัณฑ์ที่ตรงกับธุรกิจหลัก
SICOM	<ul style="list-style-type: none"> สภาพคล่องต่ำ ไม่สะดวกในการโอนเงินและบริหารความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน

ตลาดซื้อขายสัญญาล่วงหน้าที่พึงประสงค์ของบริษัทที่ตอบแบบสอบถาม

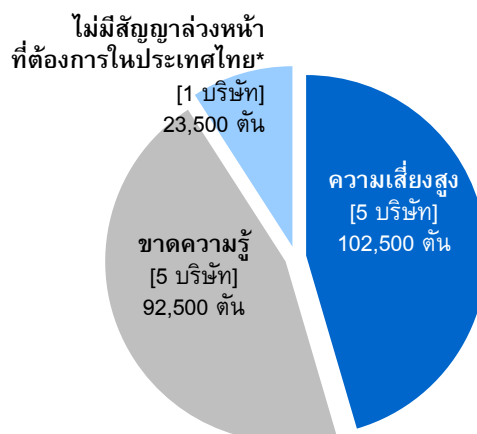
- ควรมีสภาพคล่องสูงสามารถสะท้อนราคาที่แท้จริงได้
- ควรจัดให้มีผู้ดูแลสภาพคล่อง (market maker) ในตลาดซื้อขายสัญญาล่วงหน้า

17

8 สาเหตุที่บางบริษัทที่ตอบแบบสอบถามไม่เคยใช้บริการตลาดซื้อขายสัญญาล่วงหน้า

สำหรับบริษัทที่ตอบแบบสอบถามและไม่เคยใช้บริการตลาดซื้อขายสัญญาล่วงหน้า เกือบทั้งหมดเป็นเพราะ **ขาดความรู้และเชื่อว่าการซื้อขายสัญญาล่วงหน้ามีความเสี่ยงสูงเกินกว่าที่รับได้**

จำนวนบริษัทที่ตอบแบบสอบถามแบ่งตามสาเหตุที่ไม่เคยใช้ตลาดซื้อขายสัญญาล่วงหน้า
(ขนาดธุรกิจรวม 0.2 ล้านตัน / 11 บริษัท)

* ต้องการซื้อขายสัญญาล่วงหน้าสำหรับยางแท่ง แต่ไม่มีจำหน่ายในประเทศไทย จึงทำสัญญาล่วงหน้ากับคู่ค้าแทน (AFET เพิ่งเริ่มจัดให้ซื้อขายยางแท่งในเดือน ต.ค. 2554)

18

9 สรุปผลการสำรวจ

1. การใช้สัญญาซื้อขายยางพาราล่วงหน้าสำหรับบริหารความเสี่ยงจากราคาที่ผันผวยังมีจำกัด
2. ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดใหญ่ คือ กลุ่มสำคัญที่ใช้สัญญาซื้อขายล่วงหน้า
 - 2.1) เพื่อควบคุมความเสี่ยงทางธุรกิจเป็นสำคัญ
 - 2.2) เลือกใช้ตลาดซื้อขายสัญญาล่วงหน้าในต่างประเทศมากกว่าในประเทศไทย เนื่องจากประสบปัญหาตลาดไม่มีสภาพคล่อง ขาดลักษณะสัญญาที่ตรงกับความต้องการ และไม่มั่นใจในความน่าเชื่อถือของโบรกเกอร์
3. ผู้ประกอบการขนาดเล็กยังใช้สัญญาซื้อขายล่วงหน้าน้อยหรือไม่ใช้เลย เนื่องจากขาดความรู้และกังวลว่ามีความเสี่ยงสูงเกินไป
4. เป็นไปได้ที่ผู้ซื้อขายสัญญาจำนวนไม่น้อยใน AFET อาจไม่ใช่ผู้ประกอบการยางพาราและซื้อขายสัญญาเพื่อวัตถุประสงค์เชิงกำไรหรือลงทุนเป็นสำคัญ

19

หัวข้อการนำเสนอ

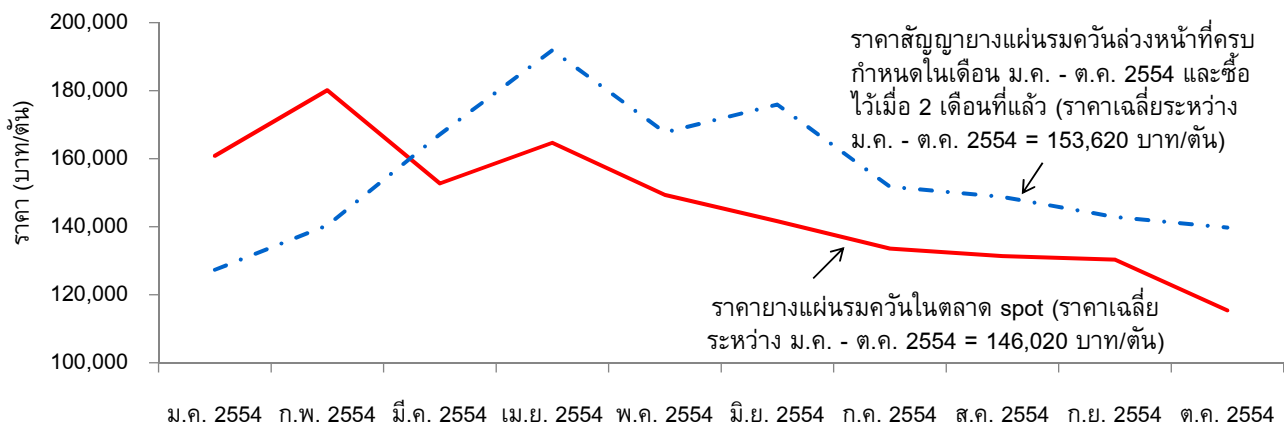
- แนวโน้มของธุรกรรมสัญญาซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าในตลาดซื้อขายล่วงหน้าต่างประเทศและประเทศไทย
- ผลสำรวจพฤติกรรมและความต้องการบริหารความเสี่ยงล่วงหน้าด้านราคาของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมยางพาราในประเทศไทย
- การเสียโอกาสของประเทศไทยในปัจจุบันและโอกาสขยายตัวของตลาดซื้อขายสัญญาสินค้าเกษตรล่วงหน้าในประเทศไทยในอนาคต
- แนวทางเพื่อการพัฒนาตลาดซื้อขายสัญญาสินค้าเกษตรล่วงหน้าในประเทศไทย
- บทส่งท้าย

20

การเสียโอกาสของผู้ประกอบธุรกิจเกษตร

กรณีสมมติ: ใน 10 เดือนแรกของปี 2554 หากผู้ผลิตยางแผ่นรมควันครึ่งหนึ่งในประเทศไทย ทำสัญญาซื้อขายล่วงหน้า 2 เดือนก่อนครบกำหนดขายสินค้าจริงทุกเดือน หรือคิดเป็น 33,900 ตัน/เดือน **นอกจากผู้ผลิตยางจะไม่มีความเสี่ยงจากราคายางที่ผันผวนแล้ว ยังจะขายยางได้ราคาสูงกว่าการขายในตลาด spot เฉลี่ย 7,600 บาท/ตัน หรือสูงขึ้น 5% ทำให้ผู้ผลิตยางมีรายได้เพิ่มขึ้นสุทธิหลังหักค่าคอมมิชชั่น 2,510 ล้านบาทใน 10 เดือน**

ราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาด spot และราคาสัญญาซื้อขายยางแผ่นรมควันชั้น 3 ล่วงหน้าในตลาด AFET

ที่มา: สถาบันวิจัยยาง, AFET, สำนักตลาดกลางยางพาราสงขลา

21

การเสียโอกาสของนักลงทุน (1/2)

- ประเทศไทยขาดตลาดซื้อขายสัญญาสินค้าเกษตรล่วงหน้าที่มีสภาพคล่องสูง ทำให้เสียโอกาสที่จะพัฒนาสินค้าเกษตรให้กลายเป็นสินทรัพย์เพื่อการลงทุนใหม่ (new investment asset class) เพื่อเป็นเครื่องมือในการลงทุน
- กรณีสมมติ:** หากนักลงทุนไทยลดการลงทุนในกองทุนรวมตราสารหนี้และเพิ่มการลงทุนในกองทุนรวมสินค้าเกษตรให้เป็น 3% ตามคำแนะนำของที่ปรึกษาทางการเงินจะทำให้เงินลงทุนส่วนดังกล่าวได้ผลตอบแทนเพิ่มขึ้นอีกเฉลี่ย 5.5%/ปี หรือ 1,960 ล้านบาท/ปี⁵ ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา

Asset class	Asset allocation	
	แนะนำโดยที่ปรึกษาทางการเงิน ¹	กองทุนรวมในประเทศไทย ²
ตราสารหนี้	40%	54% ³
หุ้น	52%	21%
ผสม (หุ้น+ตราสารหนี้)		22%
สินค้าโภคภัณฑ์	8%	3%
- สินค้าเกษตร	3% ⁴	0.1%
- โลหะ	2% ⁴	1.4%
- พลังงาน	3% ⁴	1.5%
รวม	100%	100%

กองทุนรวมไทยที่มีนโยบายลงทุนในสินค้าเกษตรให้ผลตอบแทนเฉลี่ย 9.0%/ปี ขณะที่พันธบัตรรัฐบาลอายุ 5-10 ปี ให้ผลตอบแทนเฉลี่ย 3.5%/ปี ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา

¹ ค่าเฉลี่ยจากคำแนะนำของ บล. ภัทร (พ.ย. 2554) และ Capgemini/Merrill Lynch Wealth Management (2011 Asia Pacific Wealth Report)

² Morningstar (พ.ย. 2554), AIMC (พ.ค. 2554)

³ ไม่นับกองทุนรวมตราสารหนี้ที่มีนโยบายลงทุนในตราสารหนี้อายุน้อยกว่า 1 ปี

⁴ ค่าเฉลี่ยจากสัดส่วนของ Thomson Reuters CRB Index (พ.ย. 2554) และ Rogers International Commodity Index (พ.ย. 2554)

⁵ เมื่อกำหนดจากมูลค่าภายใต้การบริหารจัดการ (AUM) ของกองทุนรวมตราสารหนี้ ณ พ.ค. 2554

การเสียโอกาสของนักลงทุน (2/2)

โดยปกตินักลงทุนจะคุ้นเคยกับการลงทุนในหุ้นและตราสารหนี้ ซึ่งให้ผลตอบแทนการลงทุนที่มีความสัมพันธ์ในทางเดียวกัน ขณะที่การลงทุนในสินค้าโภคภัณฑ์จะช่วยกระจายความเสี่ยง เนื่องจากให้ผลตอบแทนในทางกลับกัน อีกทั้ง ราคาสินค้าโภคภัณฑ์มักจะเคลื่อนไหวไปในทิศทางเดียวกับอัตราเงินเฟ้อ จึงสามารถช่วยลดความเสี่ยงของการลดค่าของสินทรัพย์ที่เกิดจากเงินเฟ้อได้

ค่าสหสัมพันธ์ (correlation) ของผลตอบแทนการลงทุนในสินทรัพย์ประเภทต่าง ๆ ระหว่างปี 2513 - 2547

Asset class	U.S. bonds	International bonds	U.S. stocks	International stocks	Commodities	U.S. inflation
U.S. bonds	1.00	0.14	0.24	-0.03	-0.32	-0.29
International bonds		1.00	0.03	0.40	0.15	-0.09
U.S. stocks			1.00	0.58	-0.24	-0.19
International stocks				1.00	-0.07	-0.20
Commodities					1.00	0.29
U.S. inflation						1.00

ที่มา: Ibbotson and PIMCO (2006), "Strategic Asset Allocation and Commodities."

Conover, Jensen, Johnson and Mercer (2010). "Is Now the Time to Add Commodities to Your Portfolio?", *Journal of Investing*.

23

การประมาณการโอกาสขยายตัวของตลาดซื้อขายสัญญาสินค้าเกษตรล่วงหน้า

หลักการประมาณการ

1. พิจารณาจากสัดส่วนของปริมาณซื้อขายสัญญาสินค้าเกษตรล่วงหน้าต่อขนาดธุรกิจของผู้ประกอบการ
2. พิจารณาจากความต้องการทางการค้าทั้งด้านผู้ผลิต ผู้ส่งออก และผู้นำเข้า ซึ่งทำให้ผู้ประกอบการมีโอกาสใช้สัญญาซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า
3. พิจารณาจากสภาพคล่องในตลาดอนุพันธ์ (บมจ. ตลาดอนุพันธ์ (ประเทศไทย) หรือ TFEX) เพื่อสะท้อนความต้องการของผู้ลงทุนในการบริหารความเสี่ยงและลงทุนทำกำไร

การประมาณการโอกาสขยายตัว: ยางพารา

หากอ้างอิงสภาพคล่องของ gold futures ปริมาณซื้อขายสัญญายางพาราล่วงหน้าของประเทศไทยมีโอกาสเพิ่มขึ้น 16 เท่า เมื่อเทียบจากปริมาณซื้อขายสัญญาล่วงหน้าเฉลี่ยปี 2551-2553 ซึ่งอยู่ที่ 0.56 ล้านตัน หรือเทียบเท่า 110,939 สัญญา

วิธีประเมิน	วิธีคำนวณ	ตัวเลขของสัดส่วนที่ใช้คำนวณ (เท่า)	ประมาณการขนาดตลาดซื้อขายสัญญายางพาราล่วงหน้าของไทย		
			จำนวนตัน/ปี	จำนวนสัญญา/ปี (5 ตันต่อสัญญา)	อัตราการเพิ่มขึ้น (เท่า)
อ้างอิงจากผลิตภัณฑ์ของ TFEX	1) การผลิตยางพาราของไทย* x (สัดส่วนมูลค่าการซื้อขาย gold futures ต่อมูลค่ารวมการซื้อขายทองคำแท่งและทองคำรูปพรรณ)	3.00 **	9,506,265	1,901,253	16
อ้างอิงจากขนาดธุรกิจ	2) การผลิตยางพาราของไทย x (สัดส่วนปริมาณการซื้อขายสัญญายางพาราล่วงหน้าต่อขนาดธุรกิจของผู้ประกอบการไทย)	0.44	1,394,252	278,850	1.5
		1.00	3,168,755	633,751	4.7
อ้างอิงจากผู้ผลิต	3) การผลิตยางพาราของไทย x (สัดส่วนปริมาณซื้อขายสัญญายางพาราล่วงหน้าต่อปริมาณการผลิตยางพาราของผู้ผลิตสำคัญ) - อินเดีย - จีน	1.14	3,612,380	722,476	5.5
		1,620.65	5,135,442,790	1,027,088,558	9,257
อ้างอิงจากผู้ส่งออก	4) การส่งออกยางพาราของไทย x (สัดส่วนปริมาณซื้อขายสัญญายางพาราล่วงหน้าต่อปริมาณส่งออกยางพาราของผู้ส่งออกสำคัญ) - อินเดีย	25.13	67,721,153	13,544,230	121

* ในปี 2551-2553 ประเทศไทยมีการผลิตยางพาราเฉลี่ย 3.17 ล้านตัน และมีการส่งออกเฉลี่ย 2.69 ล้านตัน

** เป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารของบริษัทซึ่งประกอบธุรกิจค้าทองคำแท่ง ทองคำรูปพรรณ และสัญญาซื้อขายทองคำล่วงหน้า

25

การประมาณการโอกาสขยายตัว: ข้าว

หากอ้างอิงสภาพคล่องของ gold futures ปริมาณซื้อขายสัญญาข้าวล่วงหน้าของประเทศไทยมีโอกาสเพิ่มขึ้น 22 เท่า เมื่อเทียบจากปริมาณซื้อขายสัญญาล่วงหน้าเฉลี่ยปี 2551-2553 ซึ่งอยู่ที่ 0.78 ล้านตัน หรือเทียบเท่า 52,189 สัญญา

วิธีประเมิน	วิธีคำนวณ	ตัวเลขของสัดส่วนที่ใช้คำนวณ (เท่า)	ประมาณการขนาดตลาดซื้อขายสัญญาข้าวล่วงหน้าของไทย		
			จำนวนตัน/ปี	จำนวนสัญญา/ปี (5 ตันต่อสัญญา)	อัตราการเพิ่มขึ้น (เท่า)
อ้างอิงจากผลิตภัณฑ์ของ TFEX	1) การผลิตข้าวของไทย* x (สัดส่วนมูลค่าการซื้อขาย gold futures ต่อมูลค่ารวมการซื้อขายทองคำแท่งและทองคำรูปพรรณ)	3.00	60,460,000	1,209,200	22
อ้างอิงจากผู้ผลิต	2) การผลิตข้าวของไทย x (สัดส่วนปริมาณซื้อขายสัญญาข้าวล่วงหน้าต่อปริมาณการผลิตข้าวของผู้ผลิตสำคัญ) - จีน - สหรัฐอเมริกา	1.40	28,295,280	565,906	10
		5.04	101,572,798	2,031,456	40
อ้างอิงจากผู้ส่งออก	3) การส่งออกข้าวของไทย x (สัดส่วนปริมาณซื้อขายสัญญาข้าวล่วงหน้าต่อปริมาณส่งออกข้าวของผู้ส่งออกสำคัญ) - สหรัฐอเมริกา	10.34	92,267,263	1,845,345	34

* ในปี 2551-2553 ประเทศไทยมีการผลิตข้าวขาวและข้าวหอมมะลิเฉลี่ย 20.15 ล้านตัน และมีการส่งออกเฉลี่ย 8.92 ล้านตัน

26

การประมาณการโอกาสขยายตัว: น้ำมันปาล์ม

หากอ้างอิง gold futures ปริมาณซื้อขายสัญญาน้ำมันปาล์มล่วงหน้าของประเทศไทยมีโอกาสซื้อขายที่ 3.94 ล้านตัน/ปี หรือเทียบเท่า 393,500 สัญญา/ปี

วิธีประเมิน	วิธีคำนวณ	ตัวเลขของสัดส่วนที่ใช้คำนวณ (เท่า)	ประมาณการขนาดตลาดซื้อขายสัญญาน้ำมันปาล์มล่วงหน้าของไทย	
			จำนวนตัน/ปี	จำนวนสัญญา/ปี (10 ตันต่อสัญญา)
อ้างอิงจากผลิตภัณฑ์ของ TFEX	1) การผลิตน้ำมันปาล์มของไทย* x (สัดส่วนมูลค่าการซื้อขาย gold futures ต่อมูลค่ารวมการซื้อขายทองคำแท่งและทองคำรูปพรรณ)	3.00	3,935,000	393,500
อ้างอิงจากผู้ผลิต**	2) การผลิตน้ำมันปาล์มของไทย x (สัดส่วนปริมาณซื้อขายสัญญาฟิวเจอร์ล่วงหน้าต่อปริมาณการผลิตน้ำมันปาล์มของผู้ผลิตสำคัญ) - มาเลเซีย - อินเดีย	5.29	6,933,471	693,347
		62.41	81,857,071	8,185,707
อ้างอิงจากผู้ส่งออก	3) การส่งออกน้ำมันปาล์มของไทย x (สัดส่วนปริมาณซื้อขายสัญญาน้ำมันปาล์มล่วงหน้าต่อปริมาณส่งออกน้ำมันปาล์มของผู้ส่งออกสำคัญ) - มาเลเซีย	6.09	1,213,938	121,394

* ในปี 2551-2553 ประเทศไทยมีการผลิตน้ำมันปาล์มเฉลี่ย 1.31 ล้านตัน และมีการส่งออกเฉลี่ย 0.20 ล้านตัน

** เนื่องจากอินโดนีเซียเพิ่งเริ่มมีการซื้อขายในไตรมาส 2/2552 และมีปริมาณสัญญาซื้อขายโดยเฉลี่ยน้อยคือ 6,000 สัญญา/ปี จึงไม่นำมารวมในการประเมิน ²⁷

หัวข้อการนำเสนอ

- แนวโน้มของธุรกรรมสัญญาซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าในตลาดซื้อขายล่วงหน้าต่างประเทศและประเทศไทย
- ผลสำรวจพฤติกรรมและความต้องการบริหารความเสี่ยงล่วงหน้าด้านราคาของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมยางพาราในประเทศไทย
- การเสียโอกาสของประเทศไทยในปัจจุบันและโอกาสขยายตัวของตลาดซื้อขายสัญญาสินค้าเกษตรล่วงหน้าในประเทศไทยในอนาคต
- แนวทางเพื่อการพัฒนาตลาดซื้อขายสัญญาสินค้าเกษตรล่วงหน้าในประเทศไทย
- บทส่งท้าย

ด้านสภาพคล่อง

ควรเพิ่มสภาพคล่องการซื้อขายใน AFET เพื่อให้ราคาซื้อขายตอบสนองความต้องการของผู้ใช้มากขึ้น สะท้อนจากสัดส่วนของ bid-ask spread ต่อช่วงห่างราคาขั้นต่ำของ AFET ที่สูงกว่า TFEX ค่อนข้างมาก

ข้อมูลแสดงสัดส่วนของ bid-ask spread ต่อช่วงห่างของราคาขั้นต่ำของ AFET และ TFEX (หน่วย:เท่า)

ช่วงเวลาที่มีการซื้อขาย	กันยายน 2553			กันยายน 2554		
	AFET	TFEX		AFET	TFEX	
ตลาดซื้อขาย		Gold	Gold		Gold	Gold
สินค้า	ยางพารา (RSS3)	Futures 50 bt	Futures 10 bt	ยางพารา (RSS3)	Futures 50 bt	Futures 10 bt
ค่าเฉลี่ยของทุก Series ที่เปิดซื้อขาย	17.00	1.39	1.39	50.00	6.46	3.97
ค่าเฉลี่ยของ Series ที่ active	2.20	1.13	1.26	4.80	2.39	2.00

* Series หมายถึง สัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่มีช่วงเวลาครบกำหนดอายุสัญญาในเดือนต่างๆ

** Bid - ask spread หมายถึง ส่วนต่างของราคาเสนอขายและเสนอซื้อ โดยคำนวณจากนำราคาเสนอขายลบด้วยราคาเสนอซื้อ ที่มา: AFET, TFEX, SETSMART

29

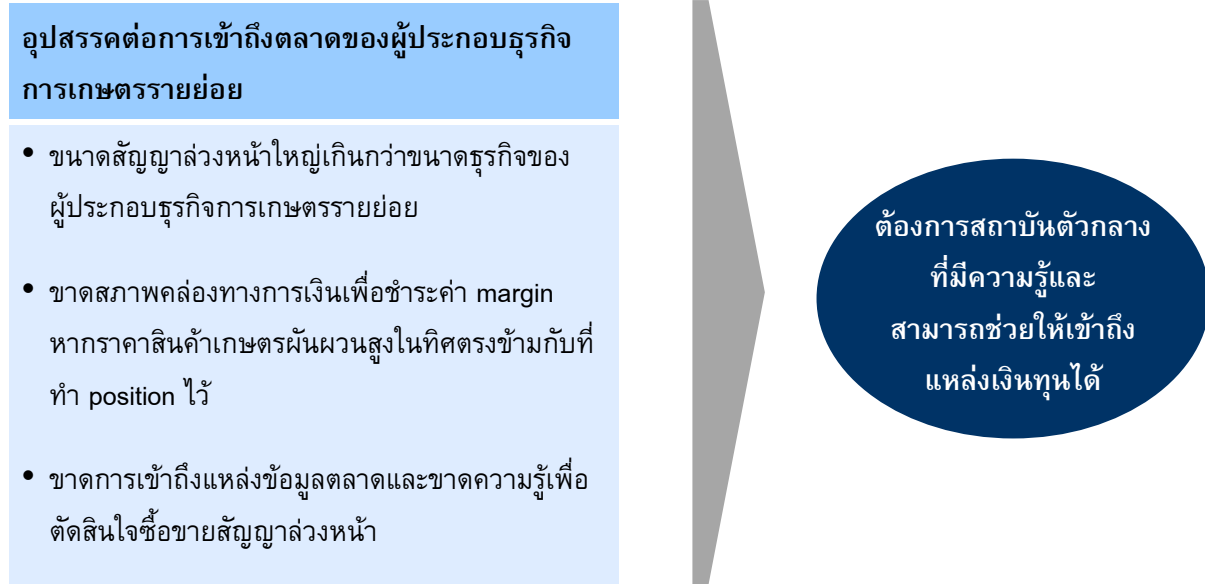
ด้านโบรกเกอร์

ควรเพิ่มจำนวนและทุนจดทะเบียนขั้นต่ำของโบรกเกอร์สัญญาซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าในประเทศไทย เพื่อเพิ่มทางเลือกและความน่าเชื่อถือสำหรับผู้ประกอบการและนักลงทุนทั้งในและต่างประเทศ

ข้อมูลเกี่ยวกับโบรกเกอร์	AFET	TFEX	SICOM	TOCOM
จำนวนโบรกเกอร์	6 บริษัท (ลดลงจากเดิมที่มี 9 บริษัท เมื่อเริ่มเปิดตลาด AFET)	- 36 บริษัท (สมาชิกทั่วไป) - 6 บริษัท (สมาชิกจำกัดเฉพาะสัญญาซื้อขายล่วงหน้าอ้างอิงกับโลหะมีค่า)	36 บริษัท	21 บริษัท
ทุนจดทะเบียนขั้นต่ำของโบรกเกอร์	- 50 ล้านบาท - 12.5 ล้านบาท (หากขอใบอนุญาตก่อน 4 ต.ค. 2551)	- 100 ล้านบาท (เป็นเฉพาะสมาชิกตลาดอนุพันธ์เท่านั้น) - 250 ล้านบาท (สมาชิกตลาดอนุพันธ์และตลาดหลักทรัพย์)	121 ล้านบาท (5 ล้านสิงคโปร์ดอลลาร์)	119 ล้านบาท (300 ล้านเยน)

ด้านการช่วยเหลือผู้ประกอบการเกษตรรายย่อย (1/2)

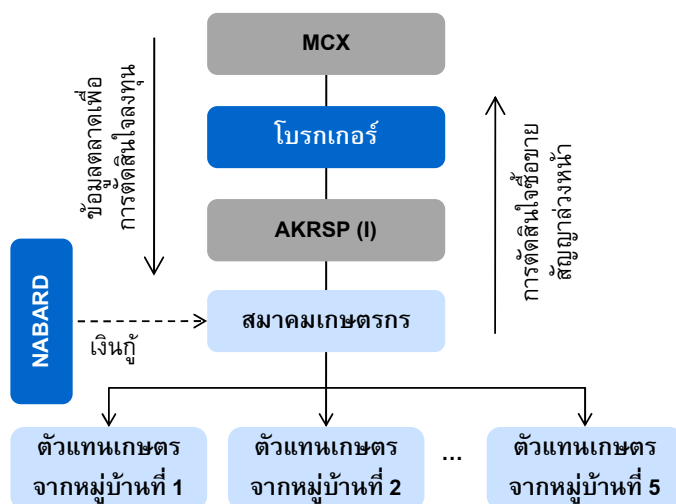
ผู้ประกอบการเกษตรรายย่อยเผชิญอุปสรรคหลายประการทำให้ไม่สามารถเข้าถึงตลาดซื้อขายสัญญาล่วงหน้าได้ และต้องการการสนับสนุนจากสถาบันตัวกลางที่มีความรู้และสามารถช่วยให้เข้าถึงแหล่งเงินทุนได้

31

ด้านการช่วยเหลือผู้ประกอบการเกษตรรายย่อย (2/2) - กรณีศึกษาของอินเดีย

- AKRSP (I)* ซึ่งเป็นองค์กรไม่แสวงหากำไร เป็นตัวกลางส่งผ่านข้อมูลตลาดและบทวิเคราะห์จากโบรกเกอร์สู่สมาคมเกษตรกร และร่วมมือกับ MCX* เพื่อจัดหาเงินทุนจาก NABARD* ให้สมาคมเกษตรกร
- MCX สนับสนุนด้าน**จัดอบรมให้ความรู้**แก่สมาคมเกษตรกรและตัวแทนผู้ปลูกฝ้ายจากแต่ละหมู่บ้าน
- ผู้ปลูกฝ้ายในแต่ละหมู่บ้าน**จับกลุ่มย่อยกัน**เพื่อให้มีขนาดเพาะปลูกรวมเท่ากับขนาดสัญญาล่วงหน้าขั้นต่ำ และเลือกตัวแทนผู้ปลูกฝ้าย 1 คนจากแต่ละหมู่บ้าน จากนั้น สมาคมเกษตรกรจะประสานกับตัวแทนผู้ปลูกฝ้ายจากแต่ละหมู่บ้านเพื่อส่งผ่านการตัดสินใจลงทุนกลับไปทาง AKRSP (I)

* โครงการโดยความร่วมมือระหว่าง Aga Khan Rural Support Program in India (AKRSP (I)), Multi Commodity Exchange (MCX), National Bank for Agriculture and Rural Development (NABARD), Farmers' Federation of Surendranagar และ Cardinal Edge Management Services

หัวข้อการนำเสนอ

- แนวโน้มของธุรกรรมสัญญาซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าในตลาดซื้อขายล่วงหน้าต่างประเทศและประเทศไทย
 - ผลสำรวจพฤติกรรมและความต้องการบริหารความเสี่ยงล่วงหน้าด้านราคาของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมยางพาราในประเทศไทย
 - การเสียโอกาสของประเทศไทยในปัจจุบันและโอกาสขยายตัวของตลาดซื้อขายสัญญาสินค้าเกษตรล่วงหน้าในประเทศไทยในอนาคต
 - แนวทางเพื่อการพัฒนาตลาดซื้อขายสัญญาสินค้าเกษตรล่วงหน้าในประเทศไทย
- บทส่งท้าย

33

บทส่งท้าย (1/2)

ภาครัฐและองค์กรที่เกี่ยวข้องในประเทศไทยต้องเร่งส่งเสริมอย่างน้อย 5 ประเด็นดังต่อไปนี้ เพื่อประโยชน์ต่อระบบเศรษฐกิจและการพัฒนาตลาดทุนไทยในอนาคต

- 1 ภาครัฐควรผลักดันให้ประเทศไทยมีตลาดซื้อขายสัญญาสินค้าเกษตรล่วงหน้าที่มีสภาพคล่องสูงและอ้างอิงทุกผลิตภัณฑ์การเกษตรหลักของประเทศ
- 2 เพื่อลดภาระการคลังที่อาจเกิดจากการรับประกันราคา/จำหน่ายสินค้าเกษตร ภาครัฐควรส่งเสริมให้ผู้ประกอบการเกษตรใช้สัญญาซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า ทั้งนี้ กลไกหนึ่งที่สามารถทำได้คือให้ธนาคารของรัฐทำงานร่วมกับตลาดซื้อขายสัญญาสินค้าเกษตรล่วงหน้า เพื่อส่งผ่านข้อมูลการตลาด ความรู้ และแหล่งเงินทุน ให้กับสมาคมการเกษตรหรือสหกรณ์การเกษตร เพื่อให้สามารถใช้สัญญาสินค้าเกษตรล่วงหน้าสำหรับบริหารความเสี่ยงด้านราคาได้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ
- 3 ภาครัฐควรยกระดับให้สินค้าเกษตรเป็นสินทรัพย์เพื่อการลงทุนกลุ่มใหม่ (new investment asset class) ในประเทศไทย เพื่อเป็นเครื่องมือในการลงทุน กระจายความเสี่ยง และบริหารความเสี่ยงของนักลงทุนรายย่อยและนักลงทุนสถาบัน

34

- 4 ตลาดซื้อขายสัญญาสินค้าเกษตรล่วงหน้าควรเพิ่มจำนวน คุณภาพ และความน่าเชื่อถือของนายหน้าซื้อขายสัญญาล่วงหน้าให้เทียบเท่าแนวปฏิบัติของตลาดซื้อขายสัญญาสินค้าเกษตรล่วงหน้าอื่น ๆ เพื่อดึงดูดการลงทุนจากผู้ประกอบการและนักลงทุนทั้งในและต่างประเทศ
- 5 ภาครัฐควรยกเลิกการผูกขาดในธุรกิจเกี่ยวกับตลาดสัญญาสินค้าเกษตรล่วงหน้าในประเทศไทย เพื่อเพิ่มการแข่งขันและทำให้ตลาดโดยรวมมีขนาดใหญ่ขึ้นและมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

เอกสารแนบ: ข้อมูลพื้นฐานของตลาดซื้อขายสัญญาล่วงหน้าสำคัญในประเทศไทย สิงคโปร์ และญี่ปุ่น

ข้อมูลพื้นฐาน	AFET	TFEX	SICOM	TOCOM
ปีที่ก่อตั้ง	2547	2547	N/A (ถูกควบรวมโดย SGX ในปี 2551)	2527 (เกิดจากการควบรวมตลาดสัญญาซื้อขายล่วงหน้า 3 ตลาด)
ผลิตภัณฑ์ที่จัดให้มีการซื้อขาย	ยางพารา, ข้าว, มันสำปะหลัง	หุ้न्दัชนี, ทองคำ, โลหะเงิน, น้ำมัน, อัตราดอกเบี้ย	ยางพารา, กาแฟ	ดัชนี, ทองคำ, โลหะเงิน, แพลตตินัม, พาลาเดียม, อะลูมิเนียม, น้ำมัน, ยางพารา
ปริมาณการซื้อขาย - ปี 2553	0.13 ล้านสัญญา	- 0.97 ล้านสัญญา (เฉพาะสินค้าโภคภัณฑ์) - 4.52 ล้านสัญญา (ทุกประเภท)	0.23 ล้านสัญญา	- 3.13 ล้านสัญญา (เฉพาะสินค้าเกษตร) - 27.64 ล้านสัญญา (ทุกประเภท)
- ปี 2554 (ม.ค. – ก.ย.)	0.10 ล้านสัญญา	- 3.21 ล้านสัญญา (เฉพาะสินค้าโภคภัณฑ์) - 7.57 ล้านสัญญา (ทุกประเภท)	0.16 ล้านสัญญา	- 2.68 ล้านสัญญา (เฉพาะสินค้าเกษตร) - 24.36 ล้านสัญญา (ทุกประเภท)
จำนวนโบรกเกอร์	6 บริษัท	42 บริษัท	36 บริษัท	21 บริษัท